

Bergen er ingen mellomstasjon

KUNST- OG KULTURLEDERE

JULIE ANDERSLAND
Byråd for klima, kultur og næring (V)

LISTEN OVER DYKTIGE kunst- og kulturledere som de siste årene har forlatt Bergen til fordel for andre prestisjefylte lederjobber i inn- og utland er lang.

Vi har mistet Erlend Høyersten til Aarhus Kunstmuseum, Andrew Litton til New York-balletten, Ingrid Røynesdal til Oslofilharmonien og Solveig Øvstebø til The Renaissance Society i Chicago. Martin Clark er på vei til Camden Arts Centre i London og Karin Hindsbo til Nasjonalmuseet i Oslo. Å gi slipp på mange formidable kapasiteter på kort tid er åpenbart en utfordring, men det kan også være en styrke.

Å VÆRE DIREKTØR for våre viktige kunstinstitusjoner gir unike innblikk i kulturbyens mange styrker. Vi er selvsagt tjent med at dyktige ledere tar med seg kunnskap om og impulser fra Bergen til resten av Norge, Europa og verden. På samme måte som vi ønsker nye impulser velkommen hit.

Byrådets mål er at Bergen skal være Nordens mest nyskapende kulturby. At Bergen er i forkant internasjonalt, vises ved at vi tiltrekker oss flinke folk fra hele verden. Det er naturlig at de går videre til viktige lederjobber andre steder. I løpet av sin tid som sjefsdirigent bidro Andrew Litton til å løfte Bergen Filharmoniske Orkester inn i et prominent internasjonalt selskap. At han har tatt med seg en liten bit av kulturbyen Bergen til balletten i New York, er lett å tenke seg.

TIDLIGERE I VÅR ble jeg invitert til ARoS, Aarhus Kunstmuseum, i anledning av ARoS New Nordic Festival. Der ble oppmerksomheten rettet spesielt mot Bergen «- og alt det beste fra Bergen innenfor musikk, gastronomi og kultur» som det sto i invitasjonen. Hensikten var å bygge bro mellom to byer og lære av hverandres erfaringer. Erlend Høyerstens bakgrunn fra Bergen og KODE var neppe helt uten betydning for at nettopp Bergen ble invitert.

At andre forsyner seg grovt av Bergens klokeste hoder, kan være et sunnhetstegn. Våre kunst- og kulturinstitusjoner er høyt ansett i inn- og utland, og det å styre dem er en oppgave som krever formidable lederevner og faglig innsikt. For ambisiøse kulturledere er Bergen ingen middelmådig mellomstasjon, men en unik mulighet til faglig vekst og utvikling. Jeg håper derfor vi også i fremtiden vil oppleve å miste dyktige direktører til andre byer - samtidig som nye, kompetente mennesker slipper til og beriker byen vår. Da vet vi at kulturbyen Bergen er dynamisk, fremoverlent og i stadig utvikling.

IKKE HEILSVART: Sjølv om Trump vil attopne kolgruver, er det slett ikkje sikkert at presidenten er i takt med sitt folk eller med det økonomiske

Trump spiller USA ut på sidelinja

Ved å trekke seg ut av Parisavtalen, held USA på å gjere seg irrelevant.

KLIMAPOLITIKK

TORE FUREVIK
Direktør, Bjerknessenteret

SKRIVANDE STUND er det berre eit rykte, men svært truverdig at Trump trekker USA ut av Parisavtalen. Det er også noko presidenten lova i sin valkamp.

Parisavtalen er viktig for verda. Den har som mål å begrense den globale oppvarminga til godt under to grader, og helst ned mot 1,5 grader oppvarming i forhold til førindustriell tid. Sidan den tid, er oppvarminga på ein grad, og me ser allereie konsekvensar av eit varmare klima. Hos oss i form av meir ekstremnedbør, i store deler av verda er mangel på vatn det store problemet.

Hausten 2014 la USA og Kina saman grunnlaget for at Parisavtalen kunne bli ein realitet. Parisavtalen er ein politisk avtale på overordna nivå med sterk symbolverdi. Når USA no trekk seg ut av avtalen, vel dei aleinegang i verdas klimapolitikk, der dei stiller på lag med til dømes Nord-Korea og krigsherja Syria. No gjeld det berre å håpe at ikkje fleire land vil følge USA.

TRASS SYMBOLVERDI, det er likevel ikkje sikkert at Trump sin politikk har så mykje å seie for klimaarbeidet i verda. Stikkordet er teknologiutvikling og omstilling til rein energi.

Svært mykje av utviklinga i det grøne skiftet går på andre arenaer enn dei politiske. Tyskarane kaller det *Energiwende*, på norsk *det grøne skiftet*. Fossil energi er i ferd med å bli fossil i tydinga gamaldags. Innan fornybar energi er det Kina som har blitt det store foregangslandet. Kina gjer det ikkje berre for å vere god på klimapolitikk, dei fleste av landets storbyar slit med ekstremt luftforureining og store helsekostnader.

Overgang til vind- og solenergi og elektrifisering av transporten er noko av dei tiltaka som betrar levekåra i kinesiske byar.

Pr. innbyggjar er USA ein av dei verste utsleppsnaasjonane i verda. Dei samla amerikanske utsleppa har gått ned sidan 2008, og lagt på eit stabilt nivå sidan 2009.

DET ER IKKJE SIKKERT at dei amerikanske utsleppa vil auke igjen sjølv om Trump trekk landet ut av Parisavtalen. Denne avtalen har stor støtte i den amerikanske befolkninga. Mykje av klimaarbeidet skjer på delstatsnivå.

Den teknologiske omstillinga til fornybare energikjelder som er billigare og lettare tilgjengelege, er med på å halde etterspurnaden etter amerikansk kull nede. Sjølv om Trump vil attopne kolgruver, er det slett ikkje sikkert at presidenten er i takt med sitt folk eller med det økonomiske markedet.

Vi gnir oss i øynene

SYKKELTUNNEL

HALLVARD BIRKELAND
Styremedlem Naturvernforbundet
Hordaland

SYKKELSATSINGEN i Bergen har i mange år vært lovende på papiret og håpløs i virkeligheten. Politikernes ambisjoner har gått opp, mens syklistenes andel av trafikken har gått ned. Enkelte små strekninger har blitt forbedret, men hverdagen for syklister i Bergen er fortsatt å tråkle seg gjennom et lappverk, der sykkelstier dukker opp og plutselig forsvinner igjen.

Sist uke kom en nyhet som fikk smilet frem hos oss som arbeider for sykkelens sak: Bergen får verdens lengste sykkel tunnel, mellom Mindemyren og Fyllingsdalen. Naturvernforbundet Hordaland tegnet i 2015 et optimistisk sykkelkart i dokumentet «Gode grønne Bergen», vår visjon for Bergen i 2030. Der var denne tunnelen på plass. Lite ante vi at vi skulle få gjennomslag for dette dristige forslaget allerede etter to år. Asplan Viak konkluderte i sin analyse for byvekstavtalen med at det ville være samfunnsøkonomisk lønnsomt å oppgradere en rømningstunnel parallelt med bybanetunnelen til Fyllingsdalen til en skikkelig sykkel tunnel.

BÅDE FYLKET OG KOMMUNEN gått inn

TUNNEL: Dersom politikerne klarer å prioritere en gjennomgående sykkelsti fra Kristianborg til sentrum – ja, da begynner vi å se lyst på fremtiden, skriver innsender.

ARKIVFOTO: HELGE SUNDE

for dette, og nrk.no melder nå at regjeringspartiene er villige til å ta den nødvendige halvdel av kostnadene for sykkel tunnelen.

Vi gnir oss i øynene og har litt problemer med å tro at dette ikke bare er en dagdrøm. Vi mener jo at byen må utformes slik at folk kan gå eller sykle til jobb og daglige aktiviteter, eller de skal ha tilgang til et godt kollektivtilbud. Kan vi forstå politikerne slik at de nå virkelig vil forme byen slik?

Det vil kreve prioritering av fortetting og bygging av gang- og sykkelveier og kollektiv infrastruktur. Og ikke minst: Slutt på bygging av nye motorveier.

BLANT FORSLAGENE VÅRE var også sykkel tunnel i den nåværende

jernbanetunnelen fra Årstad til Fløen. Denne ser nå ut til å bli virkelighet. Viktig er også forslaget vårt om en kombinert sykkel- og rømningstunnel for Bybanen fra NHH til Eidsvåg. Den vil gi Åsane-folk en mye raskere sykkelvei til sentrum. Kjempebra for mange bilister i bydelen, som da kan komme seg på jobb med elsykkel, uten svette.

Dersom politikerne i byen nå klarer å prioritere en gjennomgående sykkelsti fra Kristianborg til sentrum – ja, da begynner vi å se lyst på fremtiden for sykkelbyen Bergen. Nå må bare bystyre og rikspolitikerne holde fast ved det de har lovet.

Vi vet aldri når hjemme-sykepleien kommer

HELSEOMSORG

INGELIN M. HOFF LARSEN
Pensjonert lektor og språklærer gjennom
43 år

MIN MANN HAR I SNART to år hatt behov for og fått hjelp fra hjemmesykepleien. Vi er svært fornøyd med hjelpen både fra dem og rehabiliteringsteamene. Vi har møtt svært sympatiske og hjelpebevisste personer, selv om de fleste som kommer om kvelden og i helgene er studenter og ufaglærte i deltidsstilling.

Ett problem må jeg likevel ta opp fordi det påvirker hele min livssituasjon (og sikkert mange andres): Jeg kan aldri planlegge dagen min. Min mann har behov for stell fire ganger daglig. Det får han også, men jeg vet aldri når hjemmesykepleien kommer. Det kan variere med over halvannen time ved hvert stell. Hadde dette vært unntakstilfeller, hadde jeg forstått det - med syke/eldre mennesker kan det oppstå uventede, kritiske situasjoner som fall og lignende. Men dette er ikke unntak, men regelen.

MITT SPØRSMÅL til dere politikere er derfor: Forsto dere ikke at når dere sa opp avtalen med Orange helse, måtte det ansettes flere personer enn dem som var ansatt i Orange? For det første måtte de ansatte der dekkes inn, men fordi Orange tydeligvis hadde delte vakter – noe fagfo-

FOR TRAVELT: Nå løper de ansatte i kommunen som piskede skinn og forsøker å skjule hvor liten tid de har, skriver innsender.

ARKIVFOTO: JAN M. LILLEBØ

reningene ikke tillater – krevdes det enda flere folk.

Nå løper de ansatte i kommunen som piskede skinn og forsøker å skjule hvor liten tid de har. Dette er frustrerende for pasienter og pårørende, men kanskje mest for de ansatte. Når man driver rovdrift på folk, fører det til enda flere sykemeldinger og enda flere ufaglærte vikarer. Det blir en ond sirkel.

For å unngå unødvendige sidespør; undertegnede har ingen tilknytning til fagforeningen eller noen i hjemmesykepleien, og jeg har hele livet (med to unntak) stemt på et av byrådspartiene. Så vær snille, ikke gjør politikk eller fagforeningsdebatt av problemet. Det er for alvorlig for de ansatte, brukerne og deres pårørende. Gjør noe!

Den store bløffen

ASKØYPAKKEN

MAGNE REIGSTAD
Mathopen

ASKØYPAKKEN – den unike, lokale veidugnaden, er blitt til en eneste stor bløff. Vi som er berørt, fikk bange anelser bekreftet i BT 24. mai. Her forteller BT at tre av Askøys mest trafikkerte og smaleste fylkesveistrekninger kan bli droppet av mangel på penger. Det gjelder Juvik - Ravnanger, Fauskanger Sør og Fromreide - Kjerrgarden.

Forrige plan for Fauskanger Sør-området lå og gjæret i skuffene i mange år, og gikk dermed ut på dato. Det er svært mye tungtrafikk til industriområdene lengst i nord, og i tillegg er Herdla i senere år systematisk utviklet til et attraktivt friluftsområde med aktivitetspark og bobilparkering av kontinental standard. I løpet av noen måneder åpner også det nybygde museet, og det generer økt trafikk dit, i praksis flere biler.

Pengemangelen forsterkes når Askøys politikere lar elbilene fortsette å kjøre gratis gjennom bomringen.

Askøypakken ble solgt inn som et felles løft til beste for alle. De folkevalgte blir åpenbart utsatt for massiv lobbyvirksomhet, og viker derfor unna upopulære endringer som kan gi millioninntekter. Men ulempen med viktige verv i et fellesskap er at man ikke alltid kan være populær i alle kretser.

markedet, skriv direktør for Bjerknessenteret, Tore Furevik. FOTO: SCANPIX

USA er ein ekstremt viktig forskingsnasjon, og står for storparten av verdas klimaforskning. At landet no har fått ein klimafornektar til president, har allereie ført til at klima- og miljøforskninga har blitt skadelidande. På Bjerknessenteret har vi utstrakt kontakt og samarbeid med amerikanske klimaforskningsmiljø. Mindre midlar til amerikansk klimaforskning gjer at fleire amerikanske forskarar no ser mot Europa og Asia for framtidig arbeid. På denne måten kan nedgang i USA delvis erstattast av meir forskning andre stader.

USA vel aleinegang i verdas klimapolitikk, der dei stiller på lag med til dømes Nord-Korea og krigsherja Syria.

DET SOM BLIR VANSKELEGARE å erstatte, er dei viktige jordobservasjonsdata som amerikanarane står for. Klimaforskninga er avhengig av data henta inn ved hjelp av avanserte satellittar. Ein eventuell nedtrapping av amerikanske jordobservasjonsprogram vil derfor gjere det vanskelegare å drive klimaforskning også i vår del av verda.

Trump er i ferd med å gjere USA irrelevant. Dette gjer det viktigare enn nokosinne at resten av verda står ved sine lovnader slik at intensjonane i Parisavtalen vert følgt opp. Og forhåpentleg vil fornuften til sist sigr i USA.